

STADTHOUDER, Cancellier ende Raeden van Synen
Majesteits Souverainen Hove des Vorstendoms Gelre &c.
Alfoo wy in ervaringe commen, dat in desen Vorstendom,
de principaelick ten platten Lande ingekropen sijn menighe
misbruycken, Excessen, ende Schandaelen, als Krackelen,
Wulpsgheden, ende oukuysheden, boven eene
onachtsaemheyt in Godts-dienst, de welcke voorts com-
t uyt dronckenschappen, ontydige verfaemelingen, ende by-
komsten, soo in Herberghen als andersinds, van Mans ende
Juwen, Jonck-mans ende Jonge-dochters, om waerinne te
sien tot welvaert van de Gemeynte, ende stichtinge van een je-
de, ende by dyen middel voor te commen de rechtveerdige straf-
van den Almogenden, de welcke om ende ter oorfaecke van de
voorsz. Excessen, ende Abuysen, desen Lande soude connen over-
nemen, midtsgaeters om te beletten het Schandael d'welck
Onderdaenen van de Naeburghige Princen door de diffimulatie
in de voorsz. Excessen, Abuysen, ende dertelheden, soude com-
men te lijden, in eenen tijdt, dat sy sijn suctende over hunne el-
dren; Inhererende het gestatueerde by het Landrecht raeckende
misbruycken tegens Godts Eere ende dienst pag. 351. ende 352.
4. ende 5. ende andere voorgaende Placcaeten ende Ordonnan-
ten, ende naementlick de gene van de jaeren 1665. ende 1681.
Verbieden Nochmaels wel expresselijck aen alle Onderdaenen,
de Inwoonderen van desen Vorstendom op de Sondagen ende
eylighdagen voor middagh, respectivelijck te tappen, ende sit-
ten drincken, Bier, Wijn, Brandewijn, Waghelter ende andere
zige wateren, oft Tafel te decken (uytgenomen aen Passagiers)
ende merckelijck niet ten tyde der Vroeghmisse, Hooghmisse,
medicatie, ende Vesperen, of oock te voorens hun met alfulcke
Excessen tot hooren van Misse, ende Predicatie onbequaem te ma-
ken, op pene van drij goltguldens by een jeder der Gasten in't be-
sonder, ende het dobbel van dyen, by den Weerdt ofte Weerdin-
ne te verbeuren.

Verbiedende oock aen een jeder op Sondaegen ende Heylige-
daegen voor den vier uyren naer middach, de Herberghen te fre-
quenteren, ende aen de Weerden ende Weerdinnen voor desen
tijdt jemandt t'admitteren, mitsgaders aen die Mans personen
langer aldaer als tot negen uyren savonts te verblijven, belastende
de Vrouwe personen voor den Sonnen onder-ganck oft metten
lichten daege, sich te retireren, ende aen de Weerden ende Weer-
dinnen de selve respectie aldaer langer op te houden ofte te gedo-
gen, d'welck leste verbot oock plaetse sal grijpen op alle andere
daeghen (de Passagiers ene reysenden man alleenelick uytgheno-
men) alles op pene als voorn, te weten van drij goltguldens by

jeder der gasten, ende het dobbel van dyen, by de Weerden ofte
Weerdinnen te verbeuren.

Verbiedende daerenboven welck oock selick aen alle Ingesetenen
deses Vorstendoms, soo van Steden als Dorpen voortien aen de
Nieu-getrouwde aff te voorderen Geldt, Bier, Eedtwaren, ofte
jede desgelijcx ende daer toe te geboden, dat die selve feytelickheyt,
oft andersints te bedrijven eenighe andere, oft Insolentie, op
pene van thien goltguldens, by jede Persoon auteur te verbeuren
oft andere arbitraire Lijff-straffe, naer de pene van saecke.

Dat voorts geene Ingesetenen deses Vorstendoms soo in Steden
als Dorpen, in't toecomende eenighe Schandaleuse, Lichtveerdige,
ende petulante actien, op Straeten ende andere publijcke plaetsen
sullen mogen bedrijven, met vieren te stelen, huylen, danssen,
springen, Gecken ende Momme-speelen, oock geen Speel-luy-
den in desen ellendigen tijde, in Herberghen, Straeten, ende an-
dere publijcke plaetsen te ghebruycken, op pene dat jeder een van
die geene die aldaer present sullen sijn, sullen verbeuren
twee goltguldens, ende de Speel-luyden ende Weerden, het dob-
bel van dyen.

Dat oock in't toecomende aen alle Ingesetenen deses Vorsten-
doms soo in Steden als in Dorpen verboden worden alle onghere-
ghelde Voey-jachten, ende Vasten-avondts speelen, ende andere
dyergelijcke Excessen, om de goede reyne ende Inghesetenen,
af te eysschen Geldt, Bier oft Eedtwaren, op pene dat die by al-
fulcke Voey-jachte geweest sal hebben, sal verbeuren twee goldt-
guldens, ende dat in de selve boete oock sullen vervallen de geene
die alfulcke Voeyjagers jet wes sullen hebben gegeven oft toegeleyt.

Daer-en-boven en sullen die Vasten-avondts-daegen niet uytge-
reyckt oft verlenght worden, oock niet middagh voor Aschdagh,
ende een jeder sal sich wachten van in de Vasten, Vasten-avont-
wijse te vergaeteren, op pene dat jede Persoon van't gheselschap
sal verbeuren de somme van twee goltguldens, ende den Weerdt
oft Patroon van den huysc het dobbel van dyen oft andere arbitrai-
re straffe.

Bevelende alle Justicieren ende Officieren der Steden, ende
van den platten Lande deses Vorstendoms, die sulcx soude raecken,
daer op neerstelijck te letten, ende goede forge te draeghen dat dese
naer haere forme ende reneur, punctuelijck worde onderhouden,
ende ter Executie gestelt, op pene van daer voor te verantwoorden
in hunnen eygen naeme, ende op dat hier van niemant Ignoran-
cie en pretendere, sullen dese worden geaffigeert ende gepubliceert
ter plaetsen daer sulcx behoort ende gewoon is te geschieden. Ac-
tum Ruremonde in de Cancellerye den 29. January 1689 Was ge-
parapheert V.A. v. onderstont. Ter Ordonnantie vanden Hove en-
de was onderteeckent G. H. FUREN.

Observations gelaet en frequentieren der
Larenteste ende Eersaeme Vrijme Onse
Lare Besondere

Wij seyn den V. vier beneffens gedenckte Saem-
-slairen van het Maectart boden bij ons be-
-saemt, ende oermit de redenen daer in be-
-saelt. so ist dat Wij. V. in naeme ende van
-wegen sijne Mat. als Hertogs van Cleve
-Ordnieren ende Beschelen het selue toestont
-te doen. x. publiceren ende affigoren ter geveone-
-liche x. laetse en dat een joder daer van temis-
-se maect soeoen y. herdaer naer te reguleren
-ox de x. enen daer inne vermelt. gienmede V. in
-schentz vander Almoevende Beschende te
-t. in ommonde der 29. jaerij 1609. 22.

Stadthouder Lancelaer ende
-Raaden van sijne Mat. samie:
-gainer bene des Vorstendoms
-gelre
-Ten Ordeman. van. selue

Handwritten signature or mark.